

Straža v viharju

Izhaja vsak četrtek • Posamezna številka stane Din 1.50
Celoletna naročnina Din 40.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straže v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: J. Natek
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva 5 • Tisk Jugoslov. tiskarne (J. Kramarič)

Ljubljana, 16. novembra 1939

Leto VI — Številka 10

Sodobna pedagogika...

V »Književnem pregledu« mesečne revije »Popotnik«, (LXI, št. 1—2, sept., okt.), ki nosi podnaslov »časopis za sodobno pedagogiko« in ga izdaja »Jugoslovansko učiteljsko združenje« — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, beremo na str. 71—72 med drugim tudi naslednje dobesedne trditve nekega Jože Kerenčiča, ko »ocenjuje« dr. Gosarjevo »Gospodarstvo po načrtu«:

»Odkar in povsod, kjer nekdo ima sredstva za pridobivanje (orodje, tovarne, zemljo), drugi pa samo svojo delovno silo, in so pridobljene dobrine last prvega, drugi pa od tega prejme neko mezdo, vse odkar vlada ločitev sredstev in dobrin od onih, ki jih ustvarjajo (priporočamo g. Kerenčiču, da si ogleda katerikoli učbenik ali priročnik o nar. gosp. vedi in si vsaj prečita poglavje o proizvodjalnih činiteljih! op. ur.), se človeška družba razvija v dve plasti, v gospodujoče in podložne, od katerih ima le prva svobodo in tudi oblast.

»Tu nastopi naloga gospodarstva po načrtu. Ono je različno pojmovano (kolektivistično-komunistično in zasebno, toda smotno organizirano in vodeno, povzeto po Gosarju).

»V resnici sta to dva vidika, le da ju dr. Gosar pravilno ne postavlja... Mar ni tudi socialistična graditev smotreno organizirana in vodena. (Za spoznanje socialistično-kolektivistične »smotrenosti« opozarjamo na poglavje o uravnavanem narodnem gospod. v našem podlistku o soc. gosp. nalogah banovine Slovenije! op. ur.)

»Prvo pojmovanje (kolektivistično-komunistično, op. ur.) se uveljavlja tam, kjer je padlo načelo ločitve sredstev in dobrin od delavca, kjer se delovna sredstva in tudi dobrine last onih, ki delajo. Ruske petletke so najlepši primer stopnjevanega gospodarstva po načrtu z namenom, da se namesto trpljenja in muk polnega življenja od spočetja do groba ustvarijo boljši gmotni in kulturni pogoji najširšim ljudskim plastem po načelu: Vsak po svojih močeh, vsakemu po njegovih potrebah.«

»Gospodarstvo po načrtu... mora prekiniti z osnovami, ki vladajo v naši sredini (svoboda, zasebna last, zasebna pobuda, prosta izbira dela, nazorna in politična neodvisnost od gospodarskega položaja itd. op. ur.)... To potrjuje rast nove družbe na šestini zemeljske površine, kjer vse sile služijo temu, da se olajša človekovo delo in da

se poveča njegova izdatnost, pa v hasek delavca.«

* * *

Najprej naše stvarne pripombe k predmetu:

1. Kolektivistično-komunistično načrtno gospodarstvo naj bi po gosp. Kerenčiču bilo »smotreno organizirano in vodeno«. Kako, zakaj, v čem, s čim itd. — to se g. Kerenčiču ne zdi potrebno povedati. Bomo pa povedali mi:

Kolektivistično državno-načrtno gospodarstvo je samovoljno in več kot neracionalno, ker nima osnovnega merila za napravo gospodarskega računa (rentabilitetni račun »zrtev« in »koristi, stroškov in uspehov«). — Kolektivistično državno-načrtno gospodarstvo je zato bistveno nesmotno.

b) Kolektivistično državno-načrtno gospodarstvo je bistveno vezano in pogojeno z brezizbirnim državno-policijsko racioniranim konsumom. Človek je torej suženj državnega središča, ki samovoljno odmerja objektivno neizmerljive stvari, kot so osebne človeške potrebe in želje.

Kolektivistično državno-načrtno gospodarstvo je torej samovoljno tudi iz vidika potrošnje in s tem dvakrat nesmotno: proizvodjalno-načrtno in konsumno-načrtno.

2. Kolektivistično-komunistično državno-načrtno gospodarstvo je po g. Kerenčiču odpravilo »načelo ločitve sredstev in dobrin od delavca«. V njem da »so delovna sredstva in tudi dobrine last onih, ki delajo.«

Zanimiva logika. Samosilni svet ljudskih komisarjev = delavstvo. Avtoritarni komunistični generali štab dela proizvodjalne načrte in racionira konsum. Pa pride g. Kerenčič in si upa napisati, da so v samosilni sovjetski državi »delovna sredstva in tudi dobrine last onih, ki delajo...« Pa g. Kerenčič vendar ne misli, da je on edini Slovenec, ki kaj ve o komunizmu, ali pa namerano zavaja v tako grobo zmoto.

3. Gospod Kerenčič si je drznil napisati celo ta-le stavek: »Ruske petletke so najlepši primeri stopnjevanega gospodarstva po načrtu z namenom, da se namesto trpljenja in muk polnega življenja od spočetja do groba ustvarijo boljši gmotni in kulturni pogoji najširšim ljudskim plastem po načelu: vsak po svojih močeh, vsakemu po njegovih potrebah.«

Tako! Štirikrat so sovjeti sprevergli ves svoj gospodarski sestav; aplikacija načrtov je

anarhična: med komplementarnimi načrtnimi postavkami so v praksi nemožne škarje, vse dosedanje bilance kažejo, da so v doma vseh panogah dejanski stroški kolosalno presegli načrtno stroške, da je torej celotno sovjetsko gospodarstvo v paralizi.

Prisilno delo, priganjaško stahanovstvo, ki po svoji krutosti presega najbolj prefinjene akordne sestave zapadnega sveta, racionirani konsum... in vse to poleg tega še v državi, kjer ni najosnovnejše politične svobode, kjer se torej tastrašna osredotočena gospodarska moč in samodržnost vladajoče klike uporablja kot sredstvo politične presije z uporabo celokupnega državnega aparata!

G. Kerenčič bi bil morda dober komunističen pedagog, manjkajo pa mu žal vsi strokovni pogoji za gospodarstvenika, tudi komunističnega. Kajti ta mora poznati vsaj »metode statističnega raziskovanja«. G. Kerenčič pa priznava, da tudi teh metod ne pozna. Vendar kljub temu misli, da je sposoben poleg Gosarjeve razprave ocenjevati tudi Bilimoričev primerjalno študijo o agrarnih strukturah.

* * *

Naše vprašanje Jugoslovanskemu učiteljskemu združenju — sekciji za dravsko banovino v Ljubljani, ki izdaja »Popotnika«:

Ali je »Popotnik« propagandno glasilo III. komunistične internacionale?

Če ni, zakaj dovoljuje komunističnemu piscu, da odlaga v njegove rubrike svoje komunistično propagandne neslanosti?

Ali je stvar pedagoške revije nadstrankarskega stanovskega društva slovenskih učiteljev, propagirati komunistične zablode?

Po vsem tem pričakujemo od uredništva »Popotnika« javnega pojasnila.

19. november
naša
narodno-obrambna
akcija
za severno mejo!

Dijakinje in dijaki,
bodite vsi na mestu!

Zvezno vodstvo SDZ.

Nedeljske misli

»Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu...«

To je sicer najmanjše izmed vseh semen, ko pa zraste, je večje ko zelišča in postane drevo, tako da prilete ptice neba in prebivajo na njegovih vejah...

Nebeško kraljestvo je podobno kvasu, ki ga je žena vzela in zamesila v tri merice moke, dokler se ni vse prekvasil... (Mt 13, 31 sl.)

V obeh prilikah pa ima izraz »nebeško kraljestvo« svojstven pomen. V priliki o gorčičnem zrnu misli Jezus z izrazom »nebeško kraljestvo« na svojo Cerkev na zemlji. Saj se Cerkev povsem upravičeno naziva nebeško kraljestvo. Mislimo na prerokbe v stari zavezi. V nasprotju z judovskim kraljestvom napovedujejo preroki v bodočnosti vesoljno kraljestvo, ki bo za vse čase in narode. Judje so si to kraljestvo bodočnosti predstavljali precej drugače, kakor pa ga je potem dejansko Jezus ustanovil. Judje so mislili, da bo bodoče vesoljno kraljestvo nastopilo s takim bleskom in sijajem ter močjo, da bodo vsi narodi poklekli in priznali njegovo nadoblast. V duhu so si že slikali sijajno bodočnost in v njej privilegirano stališče izvoljenega ljudstva. Toda to, kar velja za nebeško kraljestvo v nebesih, ne velja za nebeško kraljestvo na zemlji. Nebeško kraljestvo na zemlji začenja skromno in z malim. Seveda pa potem zraste in vodi končno v nebeško kraljestvo v nebesih. A vendar na zemlji zraste samo kot gorčično drevo. Druga drevesa so na videz močnejša, trdnjša in mogočnejša. Tako je tudi s Cerkvijo in posvetnimi kraljestvi. Cerkev je na videz šibkejša. A vendar je pravo kraljestvo. Kristus Kralj ima zakonodajno, sodno in kaznovno oblast, ki je še celo večja, kot jo imajo posvetni kralji. Kadar nebeška oblast nasprotuje zemeljski, se mora zemeljska oblast umakniti, zakaj Boga je treba bolj slušati kot ljudi. Zemeljski kralji imajo oblast samo nad zunanjimi dejanji podložnikov. Kristus Kralj pa kraljuje tudi nad njihovimi najbolj notranjimi mislimi. Zemeljski kralj se mora zadovoljiti s tem, da se njegovi predpisi na zunaj izpolnijo. Misel in voljo pa ima pri tem vsak lahko drugačno. Kristus Kralj pa hoče, da njegove zapovedi prekvajajo tudi ves notranji svet človeka. Na ta način kraljuje Kristus ne samo zunanje v svoji Cerkvi, ampak tudi notranje v dušah svojih podložnikov.

O delih ljubezni

Friderik Ozanam, filolog, profesor na Sorbonni, je bil tisti praktični katoličan, ki je oživil Vincencijevo konferenco, ji dal duha in smer. Zbiral je v svojem krogu katoliške akademike in z njimi vodil na univerzi zgodovinske konference, kjer so pred nasprotniki branili krščanstvo. Videl pa je, da besede niso vse in da pot v srce ne vodi po njih, temveč po delih. Dejal je svojim prijateljem: »Pojdimo med reveže! Premladi smo še, da bi se udeleževali socialnih bojev. Ali pa naj zato nič ne storimo za ta trpeči svet? Nikakakor! Pojdemo najprej v pripravljeno šolo. Preden bomo delali za javno dobro, moramo poskusiti delo za dobro poedincev. Preden preobrazimo Francijo, lahko pomagamo njenim sirotam. — Pojdemo med reveže!« To je bil bojni klic nove mladine, ki se je z vso vnetostjo vrgla na delo.

Ozanam si je vzela za vzor Kristusovo ljubezen. Kristjan mora biti mučenik, je dejal, dati mora vse, kar je od Njega prejel. Naša stvar je, kako Bogu darujemo sebe in svoje delo. Najvišja Gospodova zapoved je ljubezen in v njej postane človek mučenec in junak.

V svojem delu je doživljal očitke in zasmehovanja prav od tistih, ki bi pri njegovem delu mogli največ storiti. Toda pri delih ljubezni se je Ozanam oziral še na drug svet, svet notranje plemenitosti in svet nadnaravne lepote. »Potem, ko sem videl, kako umira siromašna mladina, sem spoznal, da sem dotlej premalo mislil na nevidni, a resnični svet... Zdi se mi, da zdaj bolje razumem udarce življenja in da bi jih zdaj z večjim pogumom prenašal. Zdi se mi tudi, da sem zdaj nekoliko manj ošaben.« In proti koncu svojega življenja je dejal: »Kolikokrat sem ves potrt od notranje žalosti in nemiren zaradi

svojega slabega zdravja stopil na dom siromakov, ki so mi bili izročeni. In ko sem tam videl toliko bede, veliko bridkeje kot je bila moja, sem si očital svojo malodušnost, ter sem se čutil proti žalosti bolj odpornega, tako da sem se siromaku zahvalil, ker me je potolažil in okreplil, ko sem spoznal njegovo lastno trpljenje.«

Obiskovanje revežev je dajalo Ozanamu vedno novih pobud za poglobitev osebnega notranjega življenja. Zakaj spoznal je, da je npravna propalost veliko večje zlo kot časno pomanjkanje in telesno trpljenje. Spoznal pa je tudi, da more take nesrečne ljudi dvigati k višjemu življenju le svet človek, ki nosi v sebi neizčrpne zaklade razumevanja in ljubezni do bližnjega. Ozanam je spoznal, da se svet menja ne z besedami, ampak z deli. In je šel s svojimi mladimi ljudmi v svet. Imel je pred seboj posameznika. Pozneje se mu je v študiju zgodnjega srednjega veka in pri spoznavanju sodobnih razmer razgrnilo pred očmi vse človeštvo. Vso družbo je videl razdeljeno v dva tabora: tabor posedujočih in tabor nemaničev, med njima pa sovraštvo, ki enega izmed obeh, če bo šlo po svoji poti najprej, mora ugonobiti. Zato zdaj ne kliče več: Pojdemo k revežem! temveč: Passons aux barbares (Revolucija l. 1848!) Cerkev naj stopi med ljudstvo in spravi oba sovražna tabora. To je naloga katoličanov, da z nesebično ljubeznijo svet premagajo.

Pri svojem delu je uvidel, da so Vincencijeve konference potrebne za krščansko vzgojo akademikov. Naj vidi ta svet, kaj je trpljenje, pomankanje in beda. Kaj nam idealizem, če pa del ni!

Namen Vincencijevih konferenc je:

da se člani z zgledom in medsebojnimi nasveti podpirajo v prizadevanju za resnično krščansko življenje;

ki sloni na predpostavki edinstvene državno osredotočene lastnine oz. posesti proizvodnih sredstev in na domnevi istovetnosti interesov. Zaradi tega so gospodarska razmerja dolgoročno v naprej določena v enotnem podrobnem gospodarskem načrtu, ki ga izdelata državno-gospodarski generalni štab in ga prevaja v stvarnost po hierarhičnem upravnem sestavu podložnih izvršilnih organov na osnovi avtoritarnih povelj s policijskimi sankcijami.

V katero skupino spada »uravnavano narodno gospodarstvo« (économie dirigée, economia regolata)? V že omenjeni razpravi sem dokazal, da v skupino »tržnega gospodarstva«. Novejša teorija je namreč pokazala, da ni bistvena ona razlika, ki loči samogibni individualistični kapitalizem (razpršeni »kapitalizem malih enot«) od monopolnega (osredotočeni »kapitalizem velikih enot«), temveč ona, ki leži med tržnim gospodarstvom in gospodarstvom brez trga. V pričujoči razpravi pa, v kateri že izhajamo iz predpostavke, da »uravnavamo narodno gospodarstvo« ni »načrtno«, temveč spada v kategorijo »tržnega gospodarstva«, — skušajmo približe opisati glavne značilnosti uravnavanega narodnega gospodarstva in njegove morebitne prednosti pred samogibnim tržnim gospodarstvom. Ta oris utegne biti namreč nad vse koristen za spoznanje okvirne razsežnosti

da obiskujejo uboge na stanovanju in jim prinašajo po njihovih potrebah podporo v naturalijah; obenem pa jim dele tudi duhovno tolažbo, spominjajoč se besed božjega Učenika: »Ne živi človek samo od kruha, ampak od vsake besede, ki izhaja iz božjih ust«;

da člani, kolikor jim dopuščajo zmožnosti in čas, poučujejo ubožne otroke v osnovnih verskih resnicah, ker Gospod upošteva vse to, kar storimo katerem njegovih najmanjših bratov, kakor da bi bilo njemu samemu storjeno;

da širijo dobre in vzpodbudne knjige;

da delujejo pri vseh delih usmiljenja, kolikor jim dopuščajo sredstva in kolikor to ne nasprotuje prosvetnemu duhu Vincencijeve družbe.

V nedeljo, dne 26. novembra priredi Karitativna zveza karitativni tečaj za akademike in akademičarke v Marijanišču (Poljanska c. 30). Na tečaju bodo štiri predavanja: »Karitas v Sloveniji«, »Karitas in komunizem«, »Friderik Ozanam« ter »Karitas in akademik« in sicer dopoldne od 9.30—12 ter popoldne od 13.30 do 17. — Vabljeni člani in članice SKAS in AZ.

Na občnem zboru SKAD Danice je bil dne 3. novembra izvoljen nov odbor z 21 glasovi proti enem. Predseduje mu tov. Kocmur Sebo.

Na občnem zboru SKAD Zarje je bil dne 10. novembra izvoljen za predsednika Jeza Maks.

Ob 50 letnici katol. univerze v Washingtonu.

Katoliška univerza v Washingtonu praznuje letos svojo petdesetletnico in papež Pij XII je v ponedeljek, dne 13. nov. po radiu poslal poseben pozdrav univerzi.

primerne narodno-gospodarske, javno-gospodarske in socialne politike bodoče banovine Slovenije.

II. Kaj prav za prav hočejo številna naučna in praktična prizadevanja po uravnavanem narodnem gospodarstvu? Brez ozira na različnost ideoloških in političnih praporov, ki jih nosijo različni poborniki uravnavanega narodnega gospodarstva, lahko iz vseh teh prizadevanj izluščimo dvoje splošnih stremeljenj:

1. Izogniti se krizam ali pa vsaj zmanjšati njih razsežnost.

2. Doseči primernejše razdeljevanje dohodkov.

Gre torej za prizadevanja, ki imajo istočasno »gospodarsko« in »socialno« namero.

Ako je mogoče izluščiti iz številnih prizadevanj po uravnavanem narodnem gospodarstvu istovetnost, ali pa vsaj podobnost namer, pa je to težje, ko gre za smer, pot in tehniko, v kateri, po kateri in s katero postavljene namene čim popolneje doseči.

Čisti prvotni gospodarski liberalizem si je izbral pot prostega množično-samogibnega trga, oz. vijuga, po kateri vodi gospodarsko dejanje in nehanje na prostem množičnem trgu samogibno nastala in samogibno izpreminjajoča se cena. Če cena zdrkne, propade — poleg vrste drugih posledic — nekaj, ali pa kar cela vrsta obrobni podjetij. Če cena rase,

Na občnem zboru Zarje

V petek, 10. novembra zvečer je bil v dvorani Akademskega doma občni zbor SKAD Zarje. Med govorom je g. univ. prof. dr. Fabjana je prišlo na občni zbor zastopstvo Akademskega kluba Straže. Tov. Casar, starešina AK straže in klubov pooblaščenec za razgovore z odborom SKAD Zarje glede zarjanske udeležbe pri volitvah v Društvu slušateljev pravne fakultete, je prosil občni zbor, da mu dovoli podati kratko izjavo. Ko se je namreč zastopstvo AK Straže oglasilo v zarjanskem lokalu, da se sestane z zastopnikom zarjanskega odbora, tam zbrano članstvo svojemu predsedniku razgovora s stražarskim zastopstvom ni dovolilo, češ naj stražarji javno z vsem zarjanskim članstvom razpravljajo. — AK Straža je v četrtek, 9. nov. še enkrat pismeno povabil odbor SKAD Zarje na razgovor. Zopet brez odziva. Ti razlogi so stražarsko zastopstvo napotili, da poda svojo izjavo neposredno pred zarjanskim občnim zborom. Tov. Casar je prijazno pozval Zarjo, naj spremeni svoj sklep, v smislu katerega kot društvena celota noče podpreti skupen nastop slovenskih katoliških akademikov pri volitvah na pravni fakulteti. Obenem pa je tov. Casar izjavil, da je poleg tega bil namen stražarskega razgovora z zarjanskim odborom vprašanje pokrenitve postopka za primerno reorganizacijo Akademске veze

Zarja sicer svojega sklepa glede volitev na pravni fakulteti ni umaknila. Akademski klub Straža pa je storil prav, ko je trikrat prijateljsko posredoval in je kljub dvakratni zavrnitvi ponujenega razgovora nazadnje stopil neposredno pred zarjanski občni zbor.

Zarja pa je iz izida zadnjih volitev na pravni fakulteti morala uvideti, da je katoliška akademska skupnost vendarle močna stvarnost tudi, če se kak drobec odkrhne.

Dr. Ciril Žebot:

Socialno gospodarske naloge Banovine Slovenije

(Nadaljevanje.)

I. Pri nas se navadno ne pazi dovolj na razlikovanje med pojmi »načrtno« in pa »uravnavano« narodno gospodarstvo. Na drugem mestu sem poizkušal pokazati na bistveno razliko med tema dvema pojmomoma.¹ V istem sestavku sem vse narodno-gospodarske smeri razložil v dve osnovni kategoriji:

a) **Tržno gospodarstvo** v širokem smislu, t. j. narodno gospodarstvo, ki sloni in deluje na predpostavki različnosti gospodarsko-proizvajalnih središč, različnosti interesov in torej na pravni premisi pluralistične posesti proizvodnih sredstev. Gospodarska razmerja se ustanavljajo po mehanizmu vsakokratnega srečanja vsaj dveh činitelev, ki po naravi konkretnega gospodarskega razmerja stopata v medsebojni tržni odnos, katerega pravni značaj je bistveno pogodben.

b) **Načrtno gospodarstvo**, t. j. gospodarstvo,

Prosimo cenjene čitatelje, da popravijo v zadnji številki S. v v. naslov »Socialne naloge slov. banovine« v »Socialno gospodarske naloge Banovine Slovenije«.

¹ Glej: dr. Ciril Žebot, Uravnavano ali načrtno narodno gospodarstvo?, »Čas« 1939/40, št. 2 (še ni izšla).

vstajajo v tisti panogi nova podjetja vse tja do novih padcev itd. Ta množična samogibna cena torej vodi narodno-gospodarsko snovanje po krivulji tako imenovanega, nikdar dovolj razloženega, konjunktturnega valovanja okoli krajše ali daljše diagonalne osi med »krizo« in »depresijo«. Kako je s časom ta »fatalna« samogibnost trčila na zavesten, njenim zakonitostim nasprotujoč pojav osredotočenja in uravnavanja (tehničnega, gospodarskega, socialnega in oblastveno-političnega), o tem bo govor pozneje.

Integralni komunizem, zvest doslednemu marksističnemu kolektivizmu, se je po boljševiškem prevzemu oblasti v Rusiji pognal na dvotirno pot proizvodnih načrtov in enakostnega oblastvenega razdeljevanja. Proizvajalni načrti naj bi vnaprej na papirju določili ravnovesje med celokupno proizvodnjo in celokupnim konsumom (»potrebami«). Enakostno oblastveno razdeljevanje pa bi naj z izločitvijo slehernega trga preprečilo, da bi prosto tržno povpraševanje razrušilo načrtno predvideno ravnovesje med celokupno državno proizvodnjo in celokupnim narodnim konsumom. Ker sovjetski boljševizem tako očitno ni prišel daleč, je trikrat radikalno spremenil svojo smer. Za »kapitalističnim« tržnim NEP-om je zopet sledil nov poizkus integralnega kolektivizma (petletke in oblastveno racioniranje konsuma).

Člani družine

Medsebojne dolžnosti zakoncev lahko poznamo v zahtevo po zvestobi, pomoči in opori, ki sta jih drug drugemu dolžna, pa tudi do njih upravičena.

Zvestoba obsega poleg svojega besednega pomena tudi še ljubezen, ki je o njej sv. Pavel zapisal: »Možje, ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus ljubil Cerkev.« Pomoč pomenja bolj ali manj skupno uživanje vseh dobrin, ki z njima razpolagata zakonca. Opora pa ima predvsem nraven značaj. »Ta dejanja pa ne obsegajo v domačem sožitju samo dela medsebojne pomoči, temveč morajo in sicer predvsem meriti na to, da si zakonca pomagata bolj in bolj izoblikovati in dovršiti notranjega človeka, tako da po skupnem življenju od dne do dne bolj napredujeta v krepostih, zlasti raste v pravi ljubezni do Boga in do bližnjega, ki je v njej končno vsa postava in preroki. (C. C. 23.)

Življenje v družini pa zahteva določen red. Sv. Pavel postavlja moža za glavo družine (Efez 5, 22, 32), kar pa seveda moža ne opravičuje, da igra v družini tirana. Starši morajo otroka oskrbeti z vsem, kar potrebuje za svoj telesni in duhovni razvoj, da bo zmožen samostojno živeti. »Ni pa zadosti za blagor zaroda, dati mu življenje. Nikomur ni namreč neznano, da otrok sam ne more zadostno zase skrbeti ne glede tega, kar zahteva naravno življenje, še manj pa glede nadnaravnega življenja, temveč da potrebuje leta in leta pomoči, nauka in vzgoje drugih« (C. c. 3, 16). Oče in mati bosta morala se-

veda rabiti roditeljsko oblast, morata jo pa uporabljati prav, da ne dosežeta z njo prav nasprotnega, kar se zlasti rado primeri v letih, ko otroci dozorevajo. Najvažnejša pri vzgoji pa sta očetov in materin zgled.

Otroci so staršem dolžni pokorščino, hvaležnost in ljubezen. Če pa starši obnemorejo in potrebujejo pomoči, jih morajo oskrbeti.

Središče družinskega življenja bodi dom. Priporočljivi so predvsem enodružinski domovi. Izvedba tega ideala pa često onemogoča pomanjkanje zemlje, ki se s tem odteguje obdelovanju. Vsekakor pa naj se stanovanja uredijo tako, da bo okolica kar najmanj motila življenje družine. Stanovanjske kasarne, ki so v mestu glede prostora morda ekonomične, so za zdravo družinsko življenje neprimerne. Prav tako razbija družino današnje nezdravo dejstvo, da morajo ali pa tudi silijo žene in matere za delom v tovarne, urade in šole.

K družini v širšem pomenu spadajo tudi hišni posli. Individualistični duh je povzročil, da gospodar in gospodinja ne gledata več v poslu človeka, ki spada k družini, ampak le tujo delovno silo, ki jo plačujeta. Pa tudi posli se otepajo gospodarjevega nadzorstva nad njihovim osebnostnim življenjem, zlasti npravnstvenim in verskim.

Družina je za družbo neprecenljivega pomena. Če je zdrava družina, bo vse življenje v družbi bolj ali manj zdravo. Zato je prvenstvena naloga socialne politike, da preskrbi družinam možnost gmotnega razvoja, prvenstvena naloga socialne vzgoje pa, da se mladi zakonci tudi duhovno dobro pripravijo na zakon in da se zavedajo velike odgovornosti, ki jo prevzamejo, ko ustanavljajo nove družine.

Zmaga slovenske liste

V petek je bil občni zbor najmočnejšega strokovnega društva na naši univerzi, društva slušateljev juridične fakultete, v soboto pa so bile volitve.

Karakteristika volilnih letakov.

V začetku tedna so se pojavili na univerzi prvi volilni letaki, kot se to godi vsako leto.

V letaku JNAD »Jugoslavije« je bilo brati med drugim tole: »Opozarjamo vse tovariše, da ne nasedajo maloštevilni skupini zborških akademikov, ki so si za te volitve v agitacijske svrhe prisvojili ime »Nacionalne liste«. Zavedajte se vsi tovariši, da bo vsak glas, oddan tej listi, pomenil že sedaj zgrešene zborško-ljotičeve akademske politike. Odklanjamo sodelovanje z »Edinstvom! Odklanjamo škodljive fašistične ideje, importirane od severa in zahoda, odklanjamo lažni nacionalizem, ki se ponaša s tem, da koplje grob še nesvobodnim rojakom.«

Letak »Edinstva« pa ugotavlja naslednje:

»Jugoslavija« je dosegla, kar je hotela: razvnela je do skrajnosti politično-prestižni boj v strogo strokovni organizaciji DSJF... Odgovor na napad letaka »Jugoslavije« si pridružujemo za pozneje, ker nočemo iz nje-nega nepremišljenega koraka izvajati posledice, ki bi bile pred volitvami zgolj strokovnega DSJF še stopnjevale politično borbo, ki jo je »Jugoslavija« započela...

Letak naših levičarjev ni bil resno mišljen, ampak je bil izdan samo iz prestižnih ozirov, kakor je eden izmed njih sam priznal.

Občni zbor, volitve, pa naša zmaga.

Občni zbor je potekal mirno, debate brezplodne; levičarji so zopet poskušali s predlogi svoje vrste, vendar so to pot šele tipali. Vehementnih predlogov »proti fašizmu«, za »osvoboditev političnih jetnikov« itd. ni bilo več, novih gesel pa še ni, kajti jesenska popara je bila le tako huda, da tudi »elitne čete« še niso v formi. Vsekakor pa je imel občni zbor izredno čast, da je imel v svoji sredi starosto slovenskih akademikov, zelo dobro poznanega gospoda Vjekoslava Iskra, ki je akademski, pa tudi srednješolski mladini v dobrem spominu še iz l. 1926, ko se je veliko pisalo v dnevnem časopisu o političnih persekucijah, ukorih, izključitvah iz šol itd. in se je v tej zvezi razvila živahna časopisna borba proti Vjekoslavu Iskri. Gospod Iskra, splošno znan pod oznako »mož s 33 semestri«, je na stara leta postal predsednik akademske mladine v »Jugoslaviji« (kar je vsekakor nekaj edinstvenega v svetovni akademski zgodovini). V tem svojstvu je tudi kakor »dedek« iz naših povesti, živahno prikimal in odkimal, dajal svoji mladini navodila in svaril, če je bilo treba.

Volitve, ki so bile v soboto ves dopoldan, so prinesle naslednji rezultat:

Slovenska lista katoliških akademikov:
145 glasov (nosilec liste tov. **Sergij Viljan**),
lista »Jugoslavije« 120 glasov,
levičarska lista 53 glasov,
lista »Edinstva« 43 glasov.

Razmere v Akademski akciji

Letošnja poslovna doba v Akad. akciji je popolnoma svojevrstna. Znani volilni sporazum liberalnih in levičarskih akademikov je imel povsem jasno in izrazito kulturno-politično ost proti slov. kat. akademikom kot predstavnikom čistega in neizpačenega slovenskega programa. To novo akad. politično formacijo niso narekemale koristi slovenske univerze, ampak ozki strankarski interesi raznih našemu ljudstvu odtujenih frakcij. (Sicer opažamo, da se v enem delu liberalnih akademikov vzbujajo zadnje čase vedno bolj odločen odpor proti tej nenaravni zvezi narodnjakarstva z marksizmom.)

V imenu slovenske akademske mladine, ki še ni izgubila stika s slovenskim ljudstvom, smo v raznih delegacijah odločno podprli predloge, katere so stavile univerzitetne oblasti na odločujočih mestih v Belgradu.

Uspeh ni izostal. Naša univerza je za svojo dvajsetletnico prvič dobila večji znesek izrednih kreditov (27 milij.), s katerimi bo lahko pokrila vsaj svoje najnujnejše potrebe.

Vodstvo AA so imeli letos sicer liberalni akademiki, a so dokumentarno pokazali, da temu ali niso dorasli ali pa jih rast slovenske univerze ne zanima, pač pa da jih zanimata le volilna zmaga in predsedništvo. V osvetlitev dejanskega položaja naj nam služi oglas na deski AA, katerega smo zapazili dne 9. t. m. in se glasi:

Odbornikom Akademske akcije.

Ker se še tov. Krivec Jože, preds. AA, sploh ni vpisal na univerzo kot slušatelj in ker že od Velike noči do danes ni sklical nobene seje, zato kot podpredsednik AA sklicujem redno sejo odbora za v torek, dne 14. t. m., ob pol 7 v običajnih prostorih.

Ludvik Leskovar s. r.
t. č. podpredsednik.

Pogodba o preselitvi med Nemčijo in Italijo

Sklenjena je bila dne 21. oktobra in določa sledeče:

1. Nemški državljani se morajo izseliti iz Italije v treh mesecih in se lahko nastanijo v nemški državi, kjer se hočejo.

2. Drugi Nemci, ki so italijanski državljani, se morajo do 31. decembra 1939 pri svojih občinah izjaviti, ali hočejo nemško državno pripadnost ali italijansko. V prvem primeru se morajo izseliti do 31. decembra 1942.

Ta pogodba zadeva tudi jezikovno mešani okraj Trbiž, kjer so 4 slovenske vasi: Žabnice, Lokve, Ovčja vas, Lipalja vas.

Gre za košček slovenske zemlje in tudi vsi Slovenci, ki jih je 2500 do 3000, so obvezani, da se izjavijo, bodisi za Nemčijo bodisi za Italijo.

Podobno preseljevanje se je začelo v Baltiku. Toda ti Nemci so se nekaj v Baltiku naselili, da bi širili nemško kulturo in zdaj jih Nemčija sama kliče nazaj. Tu v kanalski dolini pa gre za avtohtone prebivalce Slovence. Ne razumemo, da se dva tuja naroda pogajata za našo kri. Pri tem preseljevanju se dobrobit osebnosti, družine, tradicije, ki so navezane na zemljo in na dom, zapostavlja nekemu državnemu občestvu na ljubo.

Levičarji pa sploh nimajo zastopstva v akciji, ker so se temu zaradi volivnega sporazuma odpovedali in glasovali za liberalne kandidate. S tem so se odpovedali tudi delu in dokazali vso praznino svojih fraz in svojih borb za študentske pravice.

Toda sedaj, ko se bliža občni zbor in volitve, so postali začuda delavni in iznajdljivi ter so povzeli delovanje v tisti stroki, ki jim še najbolj nese: v demagogiji.

Tako je odstopivši »demokratski« kandidat Bajuk vrgel volilno geslo o akademski menzi, češ da so kat. akademiki, funkcionarji akcije, zakrivali, da se menza še ne gradi in da bodo zato krediti, določeni za ljubljansko menzo, pripadli belgrajski akademski menzi.

Dovoli si še to predrznost, da se sklicuje na izjave g. rektorja.

Ko pa se je delegacija AA pri g. rektorju o tem pozanimala, je zvedela, da je Bajuk popolnoma neresnično poročal o izjavah gospoda rektorja, kar je potem moral sam ob navzočnosti odbora AA obžalovati — prav tako se je ugotovilo, da je kot navaden član AA samozvano nastopal v imenu odbora AA.

Vse te stvari jasno osvetljujejo sredstva, katera uporabljajo levičarji, da bi zakrili svojo polomijado in nedelavnost ter da bi lahko bili kakor vedno, na občnem zboru najbolj glasni.

S tajniki AA letos nima sreče. Izvoljen je bil Hlade, ki je takoj odstopil, na njegovo mesto je prišel Savnig, ki je pred enim tednom demisioniral, a sedaj ga bo pa nasledil tov. Lenger Zvonko, stud. techn.

Podpirajte pokret katoliške mladine!

Ljudje, posebno kmetje, naj ostanejo vsi na svoji zemlji, ki so jo toliko stoletij rosili s svojim znojem; posvetovati se morajo s svojim Bogom, ki jim je dal to zemljo, s svojimi mrtvimi predniki, ki počivajo v tej zemlji.

Okrožnica papeža Pija XII. ameriškimi škofom ob 150 letnici ustanovitve katoliške hierarhije v Sev. Ameriki.

Papež poveljuje razvoj in napredek katoliške Cerkve v Ameriki in navaja, da je v Združenih državah 19 cenkvenih provinc, 115 škofij, skoro 200 semenišč, neštete cerkve in šole vseh vrst. Posebno organizacija kat. šolstva vzbujajo opravičeno občudovanje, saj prihajajo iz teh šol »trume dobro vzgojenih in modrih državljanov, ki spoštujejo božje in človeške postave, in tvorijo jedro, cvet in čast Cerkve kakor tudi domovine.« Posebno pohvali papež misijonsko gibanje v Sev. Ameriki: »Čutimo potrebo, da damo javno priznanje pohvale misijonskim ustanovam, ki z živahnim zanimanjem skrbijo za širjenje katolicizma... — Izpovedujemo, da čutimo posebno očetovsko ljubezen... do zamorcev, ki bivajo med Vami... kličemo obilo božjega blagoslova in želimo mnogo uspeha onim, ki... se posebno brigajo za zamorce.« Papež nadalje omenja, da Amerikanci pošiljajo mnogo misijonarjev v poganske dežele.

Občni zbor DSKA „Savice“

Dne 11. novembra je bil občni zbor DSKA »Savice« v beli dvorani »Uniona«.

Iz poročil odbornic je bilo razvideti, da je zahteval mnogo priprav tabor v Trebnjem na Dolenjskem. Ta tabor je imel predvsem namen, da se поблиže spoznamo in seznanimo s kmečkimi dekleti in njihovim življenjem. Odhajale smo iz Trebnja zadovoljne in vesele, ker smo se zavedale, da smo doprinesle vsaj nekaj malega k zblizanju med mestnimi in podeželskimi dekleti.

»Savica« ima tudi odsek »Elizabetno konferenco za akademičarke«, ki smo ga osnovali šele v preteklem semestru, pa je že mogel pomagati nekaterim najpotrebnejšim tovarišicam.

Tudi lastno knjižnico si ustanovljamo. Seveda gre to bolj počasi. Vendar imamo že kar lepo število znanstvenih knjig, ki si jih dekleta pridno izposojajo.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen nov odbor s predsednico Pinco Zupančičevo.

Ko smo govorile o načrtih za bodoče delo, smo sklenile, da bomo imele odslej vsako prvo soboto skupno sv. mašo in sv. obhajilo s kratkim nagovorom. Vsak četrtek zvečer bomo imele skupne sestanke v beli dvorani hotela Uniona.

H koncu je spregovoril še naš duhovni vodja g. univerzitetni profesor dr. Snoj, ki je predvsem poudaril, da »Savica« ni in ne bo nikoli odvisna od kogar koli, ampak, da bo vedno samostojno deklisško društvo. Vedno si bomo prizadevale, da bo vladalo med našimi društvi pravo soglasje in da se bodo dekleta, ko bodo zapustila tla našega slovenskega vseučilišča, zavedale, da je družba brez krščanskih načel mrtva.

Končno je tov. predsednica predlagala vdanostno pismo ge. dr. Natlačenovi, kar so dekleta z odobravanjem sprejela in s tem je bil zaključen občni zbor, ki je potekel v zadovoljstvo vseh.

Napredno učiteljstvo izdaja še nadalje naš narod

Pred nekaj dnevi je prineslo »Jutro« poročilo o skupščini naprednega učiteljstva v novomeškem okraju. Skupščina sama na sebi ni toliko važna, da bi se mi tukaj z njo bavili — isto velja menda tudi pri »Jutru« — vendar se je tu dogodilo nekaj, kar nam ne da, da bi jo molče prešli.

Slovensko, ali bolje rečeno protislovensko naprednjakarsko učiteljstvo se je na tej skupščini izreklo po svoji stari navadi za narodno edinstvo v smislu etničnega stapljanja Slovencev, Hrvatov in Srbov, torej proti sedanjemu sporazumu. Vemo sicer, da ne mine nobena napredna prireditev, na kateri ne bi bilo nekaj natolcevanja in opravljanja čez vse, kar je slovenskega, vendar pa ima vsaka stvar neko mejo, ki jo mora priznavati tudi napredno učiteljstvo.

Sedaj, ko se Jugoslavija počasi notranje ureja, ko prihaja iz centralistične v svobodno in samoupravno urejeno državo, sedaj se še najdejo izgubljeni sinovi slovenskega naroda, ki se ga upajo dalje blatiti in poniževati. Ali ni dovolj, da smo celih 20 let živeli v nesoglasju in razrvanosti, ali ni dovolj, da je slovenska naprednjakarska klika tako dolgo vihtela nad nami krivični bič, vse pa, kar je slovenskega, je moralo biti ponižno in držati jezik za zobmi? Ali ni dovolj, da so nam leta centralizma požrla cela premoženja, naše ljudstvo pa spravila na kant? Ali ni dovolj, da smo bili tako dolgo zapostavljeni na vseh področjih, tako gospodarsko kakor kulturno? Da, vsi pošteni Slovenci mislimo, da je tega vsega dovolj in da se mora marsikaj spremeniti.

Sedaj pa dvigne svoj glas slovenska malomeščanska polinteligenca in se izjavlja za narodno edinstvo. Kakor da bi ves svet čakal na to, kaj misli ona o tej zadevi, svečano izjavlja širšemu zemljekrogu, da slovenski narod ne sme postati svoj gospodar.

Pesem umre, veter jo raztrga na tisoč zvokov. Prašen in znojen lezem po ostrih Julijskih Alpah, med snegom in kamenjem, sam, čisto sam. Le veter podi oblake nad menoj sem in tja, drugače vse tiho in mirno. Tam neznansko daleč in globoko pod menoj tone sonce v morje, v naše morje, ki se peni, vre in buta v kraške bregove.

Nebo žari, kako krvavo žari žig nasilja nad našo krvjo. A goreča sončna krogla že zginja za skrivnostnimi vrhovi, le sem od Doberdoba in Sv. Mihaela se opotekajo v mrak neme sence. Z dvignjeno pestjo in hropeč hodi dolga procesija naših fantov vsako noč svoj strašni križev pot, dokler se ne prebudi mlado jutro, dokler ne spregovori svojo besedo naš zatajevani molk. In tedaj bi bil rad velikan, kakršen živi le v mični otroški pravljici, da bi s Triglava stopil prav na sredo Ljubljane, z obema rokama pa zagrabil vse

do Adrije in pritisnil tako silno na svoje srce, da bi na vekomaj ostalo skupaj. Pa nisem velikan in moje misli so le samotni jek, ki se zgubi v nočnem viharju. Glejte, tudi tisti dan, ko sem z doma prišel nazaj v mesto, so se mi zvrstile misli po potih onstran meja. In

Ne moremo razumeti tega, da se vprav tisti ljudje, ki živijo od davkov slovenskega naroda, obračajo proti njemu. Kaj je v teh ljudeh res tako malo čuta hvaležnosti, da ti stega, ki jih živi, bijejo v obraz?

ZTO poroča:

Iz dela krožkov SDZ

Državna realna gimnazija v Kranju.

Na prvem sestanku krožka SDZ nam je pokrovitelj krožka g. prof. Fortuna podal kot smernice za naše delo tudi naslednje misli: »Živite vedno pogumno in dosledno po vodilnih mislih vašega programa. Na svoje sedanje in prihodnje naloge se temeljito pripravite ter se dobro izobrazite in vestno spolnujte svoje poklicne dolžnosti. Bodite močni, složni ter v delu med sabo tesno povezani.«

Sestanka se je udeležil tudi g. ravnatelj Korbar, ki je tudi nagovoril v izredno velikem številu zbrane članice in člane SDZ: »Ustanovili ste danes društvo, ki je pred leti uspešno delovalo na tej gimnaziji. Društvo sedaj zopet imate. Čemu? Zato, da v njem delate, da se izobrazujete, da kot dobri, pošteni in verni, taki še nadalje ostanete in še boljši postanete. Da pa boste mogli biti taki, morate vestno spolnjevati predvsem svoje šolske dolžnosti. Na tako organizacijo dijakov in dijakinj bomo res lahko ponosni. To bo vam v veselje in meni v ponos. Z dobro voljo se da doseči dober uspeh. To so moje želje! Čestitam vam k tolikemu številu in želim, da se to število še poveča. Zlasti pa želim, da vas naše društvo obvaruje pred zablodami, ki krožijo okrog vas ter malone vsakega zalezujejo. Ohranite svoja načela in delajte po svojem programu!«

Državno učiteljske Maribor.

Ustanovni sestanek krožka SDZ se je vršil 14. oktobra z uvodnimi besedami pokrovitelja krožka g. prof. Milača o važnosti SDZ predvsem za učiteljsčnike, ki se pripravljajo za neposredno delo med narodom.

Nisem vedel storiti nič drugega, kakor da sem vzel gosli in začel igrati. Ne znam kaj prida, ali ves sem se predal srdi in bolečini. Prsti so mi sedaj divjali, sedaj so božali drobne strune in vse skupaj se je zlilo v divjo, hrepenečo pesem po mrtvi materi, po naših planinah, morju in zelenih jezerih. Kar same od sebe so lezle solze počasi na javorove gosli, lica so žarela od bolečine, duša pa je trepetala od sladkosti neznanih, davnih melodij. — mir.

Joža Lovrenčič: SHOLAR IZ TRENTE. Jugoslovanska knjigarna, 1939. Broširan izvod 28 din.

S »Sholarjem iz Trente« smo dobili slovenskega Fausta, ki ga kot tako svojevrstno epsko pesnitev z veseljem pozdravljamo. Svoje zgodovinske osnove je dobil iz življenja slovenskih študentov v Padovi, ki je nudila po izobrazbi hrepenečim mladeničem višje učenosti. Drugo obeležje slovenskemu Faustu pa daje Soška dolina — kobariško in bobško, ki ji je svojstveno narodno izročilo, »kraljestvo bajk in pripovedk, v katere je k misticizmu nagnjeno ljudstvo verjelo kot v živo resnico.«

Prvi del epa obsega Joannesovo življenje od skrivnostnega rojstva preko težkega, usojenega življenja — spremlja ga tudi

Nato je sledil govor g. prof. A. Klasinca o naših vodilnih idejah, s katerimi naj vstopijo mladi učitelji v življenje in vršijo dolžnosti, ki jim jih nalagata Bog in domovina. Po konstituiranju odbora in določitvi letošnjega programa je spregovoril g. strok. učitelj Kotnik, ki je še enkrat močno poudaril pomen našega bodočega dela in nam stavil v zglede velikega slovenskega vzornika in voditelja A. M. Slomšeka.

Vsi govorniki so za svoje globoke misli želi navdušeno odobravanje slovenskih katoliških učiteljsčnikov.

Prvi redni sestanek pa je bil v soboto, 21. oktobra z uvodnim govorom tovarišice o delu in življenju v krožku SDZ, z recitacijami Slomšeka: »O materinem jeziku« in Gregorčiča: »Naš narodni dom« ter glavnim govorom g. učit. Kotnika o ljubezni, ki jo moramo gojiti do slovenske besede in pesmi. Sestanek se je končal z narodno pesmijo.

Gimnazija kneza Koclja v Murski Soboti.

Dne 1. oktobra t. l. je priredilo zavodno vodstvo SDZ v gimnazijski telovadnici zborovanje za vse dijake obmejne prekmurske gimnazije.

Za zavod je zavodni poglavar podal zgodovino SDZ, njen namen in cilj. Prešernovi deklamaciji je sledila recitacija Župančičeve »Naše besede« in odlomek iz Cankarjevega »Kurenta« ter glavni govor gosp. profesorja-pokrovitelja o »Slovenstvu in njegovem pomenu za Jugoslavijo ter naloge slovenske dijaške mladine.« Za zaključek so vsi zborovalci zapeli: »Hej Slovenci.« — Zborovanje je dokazalo, da hoče naš mladi inteligentni rod tam preko Mure stati trdno in pogumno na straži slovenstva in Jugoslavije.

Dne 27. oktobra pa je bil sestanek članov višjih razredov s proslavo Kristusa Kralja.

✱

Cerkvena gospodarstva v čeških diecezah so dobila veliko pridobitev: nacionalno-socialistične komisarije.

Književnost

Pesem

Z doma sem se vrnil v mesto. Iz vseh kotov je zijala pusta jesen, da sem se ustrašil, ko sem stopil v svojo sobo. Visoko nad ulico je moja izba in edino okno gleda zapano med vrhove streh bližnjih hiš, preko mrtve ceste, naprej mimo sajastih tovarniških dimnikov, do visokega cerkvenega stolpa, nato pa pogled utone v hladni, moreči megli. Le ob posebno lepih dnevih se daleč proč na nebesnem svodu odražajo ostri obrisi gora. Takrat zleze čisto tiho, stopinjo za stopinjo, v dušo prijetna toplota, da zahrepenim in sanjam o svojem domačem kraju, stisnjem med dva mogočna porasla gorska hrbta. O, in tedaj se vzpenjam po zelenih Karavanakah, poslušam škrtanje divjega petelina in zategel, prodiren lajež lisjakov. Ko sonce najbolj žge, se sklanjam nad srebrno Dravo, ki se vijuga med zibajočim se pšeničnim klasjem in med svetlikajočimi se jezeri. Da, med jezeri, ki se kakor neizmerne solze blešče na zelenih koroških livadah. In od Zilje, Podjune, Roža, Celovca in Beljaka sem pojo zvonovi tako mehko tisto lepo »Gor čez izaro«, v katero je vtopljeno vse gorje slovenske duše.

Ahasver — ki ubogega sholarja goni v pogubo, do smrti matere, katere molitev izbriše s krojo pisano pogodbo med sholarjem in hudičem. Mati je sina na božji poli obljubila Bogu. Joannesa pa je iz kloštra izvabila mladost. Ljubezen do Jelovice ga je spremljala skozi življenje, a hudič mu je ni privoščil. Po trinajstih letih se vrne »vagant« Joannes k staršem ves obtežen, da bi vsaj materi potožil svoj greh. Pa moral je od doma na blodno pot, kot nespoznan otrok. Drugi del, »Kronika Trente«, zaključuje sholarjevo življenje s pokoro v samotni in srečno smrtjo.

Trdo, klasično in sočno življenje padovanskih sholarjev je polno intimne študentske skupnosti, ki je našemu študentu daleč odmaknjena.

Zato bo v tem svetu našel svojstvenosti in novosti pravljicega življenja davne dobe v 16. stol. in bo rad segal po tej knjižgi.

»Sholar iz Trente« pa poleg drugega krepko poudarja slovenski značaj primorske in obsoške zemlje, ki je vsa v legendarnem sijju. Medtem ko v Goethejevem »Faustu« prevladuje filozofija, je Lovrenčičev ep vseskozi prepleten s pesmijo, z dihom mladosti in z narodnim izročilom, ki daje delu osnovni ton.